

FEN ve TEKNOLOJİ DERSİ EV ÖDEVİ

A. ÇEVREMİZDEKİ VARLIKLARI TANIYALIM

1. CANLI DEYİNCE NE ANLIYORUZ?

Canlı ve Cansız Varlıklar

Çevremizde gördüğümüz varlıkların bazıları insanlar gibi hareket eder, beslenir, büyür ve gelişirler. Bu varlıklara canlı varlıklar deriz. Bazı varlıklar ise bu özelliklerin hiçbirini göstermezler. Bu varlıklara da cansız varlıklar denir.

Canlı ve cansız varlıkları karşılaştıralım.

a) Canlı Varlıklar

İnsanlar, hayvanlar ve bitkilerdir.

- I. Yürüme, koşma, uçma, yüzme, zıplama, yön değiştirme gibi hareketleri yapabilirler.
- II. Çevreden gelen uyarıları alarak tepki verirler. Bir köpek bir ses duyduğunda havlayarak tepki gösterir.
- III. Beslenir, büyür ve gelişirler. Canlılar büyümek, gelişmek, hareket etmek ve çoğalmak için beslenirler.
- IV. Ürerler, çoğalırlar, belli bir olgunluğa gelince kendilerine benzeyen canlılar oluştururlar.
- V. Solunum yaparlar.
- VI. Boşaltım yaparlar. Vücutlarında oluşan zararlı maddeleri boşaltım yolu ile dışarı atarlar.

b) Cansız Varlıklar

Hava, su, toprak, taş, kalem, masa, halı gibi varlıklardır.

- I. Dışarıdan bir etki olmadıkça hareket edemezler.
- II. Uyarıları alamaz, tepki veremezler. Bir masa hiçbir uyartıya tepki göstermez.
- III. Beslenmez, büyümmez ve gelişmezler.
- IV. Üremezler (Çoğalamazlar.).
- V. Solunum yapmazlar.
- VI. Boşaltım yapamazlar.

Bu karşılaştırmadan da anlaşılacağı gibi canlılık özellikleri şunlardır:

I. Hareket Etme	V. Üreme
II. Uyarı Alabilme ve Tepki Verme	VI. Solunum Yapma
III. Büyüme, Gelişme	VII. Boşaltım Yapma
IV. Beslenme	

1) Aşağıdaki varlıklardan hangisi cansızdır?

- A) Elma
- B) Kertenkele
- C) Bisiklet
- D) Mantar

2) Aşağıdakilerden hangileri cansızdır?

- I. Su
- II. Kelebek
- III. Toprak
- IV. Fasulye Tohumu
- V. Hava
- VI. Soba

- A) III, IV, V, VI
- B) I, III, V, VI
- C) III, V, VI
- D) V, VI

- I. Otomobil
- II. Arı
- III. Menekşe
- IV. Kalem
- V. Gül
- VI. Kolonya

3) Yukarıda sayılan varlıklardan hangileri canlı, hangileri cansızdır?

Canlı	Cansız
-------	--------

A) II, III, V, VI	I, IV
B) II, III, V	I, IV, VI
C) I, II, III	IV, V, VI
D) I, II, III, V	IV, VI

4) Hangisi yakın çevremizde yaşayan canlılardan biri değildir?

- A) Kedi
- B) Serçe
- C) Kartal
- D) Güvercin

5) Aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Çevremizdeki varlıkların bir kısmı canlı bir kısmı cansızdır.
- B) Ağlayan oyuncak bebek canlıdır.
- C) Bazı canlılar çıplak gözle görülemeyecek kadar küçüktür.
- D) Bitkiler ve hayvanlar canlı varlıklardır.

6) Aşağıdaki cümleler doğru bilgi içeriyorsa D'yi yanlış bilgi içeriyorsa Y'yi işaretleyiniz.

- I. (____) Bitkiler cansız varlıklardır.
- II. (____) Bitki tohumları uyku halindeki canlılara örnektir.
- III. (____) Plastik çiçek cansız, saksıda yetiştirdiğimiz çiçek canlı varlıktır.
- IV. (____) Hava, su ve toprak cansız varlıklardır.
- V. (____) Bazı canlıları ancak mikroskopla görebiliriz.